

Institut de Recerca Històrica

La creació de l'Institut de Recerca Històrica cal interpretar-la com una oportunitat per reorganitzar i potenciar les estructures de suport vinculades als estudis d'història, en un escenari cada cop més exigent i competitiu.

La creació de l'Institut de Recerca Històrica (IRH) es fa realitat, aquest any 2008, amb l'ambició de continuar la recerca de qualitat que s'ha dut a terme en els darrers quinze anys des de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes (ILCC), del qual s'independitza. Aquesta etapa en solitari ha de caracteritzar-se per la consolidació de línies ja empreses, una de les quals és la del foment d'una perspectiva de llarga durada dels processos històrics. També es potenciaran els enfocaments d'història comparada, el contrast i la reflexió. En el fons, el que es busca és donar fortalesa a la investigació dins l'àmbit de la història, d'una manera especial en els camps d'especialització dels quatre grups de recerca adscrits. Un altre objectiu és promoure la projecció exterior de la recerca, donar suport als grups en les relacions que estableixin entre ells i amb altres de fora de l'Institut, liderar l'organització de reunions i activitats científiques i impulsar una política de publicacions que compatibilitzi la projecció personal i col·lectiva de la recerca. No es descuida tampoc la promoció dels programes de postgrau, i es facilitarà la transferència de coneixements i la cooperació amb l'entorn social immediat.

N'és el director provisional Enric Saguer, fins que no se'n nomeni un de definitiu, la qual cosa s'espera per a principis del curs 2008-2009. Saguer destaca els vint-i-cinc projectes de recerca que aplega el nou organisme, un fet que representa “un actiu important per als estudiants, perquè poden participar en les excavacions, en les recerques en marxa o incorporar-se com a becaris en diferents projectes”. Per Albert Rossich, director de l'ILCC, en la separació “no ha existit la sensació de pèrdua d'investigadors, perquè hi havia una divisió de l'Institut en dues seccions que, a la pràctica, funcionaven de manera independent, encara que fos amb menys finançament que la resta d'instituts”. A la fi, la separació de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes “no s'ha vist com una pèrdua, sinó com un guany per a tots dos grups d'investigadors, que ara podran desenvolupar la seva recerca de manera més coherent i més cohesionada”.

L'estructura de l'Institut

L'Institut s'estructura en tres seccions, que són el Centre de Recerca d'Història Rural, el Laboratori d'Arqueologia i Prehistòria i el Seminari Permanent d'Estudis Polítics i Culturals, dins les quals tenen cabuda els quatre grups de recerca reconeguts per la UdG que estan adscrits a l'IRH. Un primer grup és el d'Arqueologia i Prehistòria, que, procedent

del desaparegut Institut de Patrimoni Cultural, té, per tant, un origen diferent del dels altres components de l'IRH. Josep Burch, que amb Josep Nolla coordinen el grup dels arqueòlegs, destaca el fet que ser en el nou institut representarà per a ells “una oportunitat per enfortir els vincles amb altres professors d'història”. Un altre grup és el d'Història de les Societats Rurals, un àmbit especialitzat que gaudeix d'un sòlid reconeixement acadèmic i que té un notable impuls. Les seves línies de recerca són els drets de propietat i les formes del treball pagès, els masos i les ciutats petites, les condicions ambientals i el desenvolupament agrari i les transformacions contemporànies. Rosa Congost és la responsable del grup i veu en l'Institut l'oportunitat “d'integrar tots aquells que treballen en recerca històrica, la qual cosa ha de permetre una millor visualització del treball que es fa”. A la fi, des del Seminari Permanent, Anna Maria Garcia, responsable del grup Història, Memòria i Identitat, veu que representa “una manera d'aclarir la situació de la recerca en història, en la qual té cabuda un ventall més ampli d'investigadors i línies de recerca”. Elisa Varela, coordinadora del Grup d'Estudis Culturals, observa que “vivim un moment en què hi ha una autèntica contracció en els ajuts”, per la qual cosa l'Institut pot permetre afrontar els requeriments de la recerca “en millors condicions.” El Seminari Permanent té com a línies de recerca la cultura escrita i els processos d'urbanització, la cultura visual i la morfogènesi arquitectònica, l'anàlisi dels processos de construcció, reconeixement i atribució d'identitats i el poder polític, com a expressió de les formes de consens i de repressió i de les seves conseqüències sobre la població.